

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

**ЗДОБУВАЧАМИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
денної та заочної форми навчання**

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»
**(Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)**

Харків – 2024

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

**ЗДОБУВАЧАМИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
денної та заочної форми навчання**

**СПЕЦІАЛЬНОСТІ 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»
(Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)**

Затверджено рішенням Науково-методичної ради факультету

МАП ДБТУ Протокол № 1 від 17.09.2024 р.

УДК 378.147:373.5:63:65

Схвалено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін ДБТУ
(протокол № 1 від 12 вересня 2024 р.)

Методичні вказівки для підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), денної та заочної форми навчання; упоряд. Дроздова І.П, Моїсеєва Н.І., Пономарьова М.С. Харків: ДБТУ, 2024. 55 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Савченко Л.О. – доктор пед. наук, професор, професор кафедри технологічної та професійної освіти Криворізького державного педагогічного університету

Романов О.В. – кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва Державний біотехнологічний університет.

Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня спеціальностей спеціальність 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Узагальнено та систематизовано навчально-методичний матеріал з дипломного проектування, показано особливості проектування за другим (магістерським) рівнем підготовки здобувачів, розкрито вимоги до оформлення, рецензування та захисту виконаної роботи.

Призначені для використання на всіх етапах дипломного проектування як здобувачами так і професорсько-викладацьким складом.

© Державний біотехнологічний
університет, Дроздова І.П,
Моїсеєва Н.І., Пономарьова М.С.
2024

ЗМІСТ

Вступ	5
1. Цілі та завдання кваліфікаційної роботи	5
2. Загальні положення	6
3. Організація виконання кваліфікаційної роботи	8
4. Зміст і обсяги кваліфікаційної роботи	9
5. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	13
5.1. Основна частина	13
5.2. Нумерація.....	15
5.3. Ілюстрації.....	15
5.4. Таблиці.....	16
5.5. Формули.....	18
5.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	19
5.7. Оформлення списку використаних джерел.....	21
5.8. Додатки.....	22
6. Рецензування, захист і оцінювання кваліфікаційної роботи та заходи академічної доброчесності.....	22
7. Тематика кваліфікаційних робіт	30
Додатки	34

ВСТУП

Методичні рекомендації, розроблені відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Державному біотехнологічному університеті» (затверджено наказом по ДБТУ від 30.06.2023 р., № 10) та «Положення про підготовку і захист кваліфікаційних робіт магістрів (затверджено наказом по ДБТУ від 30.12.2021 р., № 4), призначені для надання допомоги здобувачам при підготовці кваліфікаційної роботи і містять основні вимоги до змісту, оформлення, організації виконання, порядку захисту й оцінювання.

Кваліфікаційна робота, що виконується здобувачем самостійно, є підсумковою дослідницькою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань і практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

1. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Виконання кваліфікаційної роботи як завершальний етап навчання. Підготовка і захист кваліфікаційної роботи є фінальним кроком навчального процесу у закладі вищої освіти, що слугує формою оцінювання досягнень випускників.

1.2. Кваліфікаційна робота як підсумок наукової діяльності студента. Кваліфікаційна робота відображає результати самостійної науково-дослідної діяльності студента. Вона виступає комплексним науковим дослідженням, що підсумовує вивчення студентом основних дисциплін, проходження практик і стажувань. У процесі захисту студент підтверджує рівень загальнотеоретичної і спеціальної підготовки. На основі результатів захисту Екзаменаційна комісія приймає рішення про надання випускнику кваліфікації «магістра» з відповідної спеціальності та видачу диплома державного зразка.

1.3. Мета кваліфікаційної роботи. Основна мета виконання роботи полягає в розв'язанні комплексу наукових і прикладних завдань для оптимізації управління на підприємствах, використовуючи набутий теоретичний і практичний досвід, а також сприянні впровадженню інновацій у діяльність організацій.

1.4. Знання та навички, які має продемонструвати здобувач. Під час виконання роботи студент має виявити знання з основних теоретичних, економічних, професійних і спеціальних дисциплін, що стосуються його спеціальності. Також необхідно показати навички роботи з інформаційними джерелами (законодавчі, наукові та статистичні дані), уміння обробляти інформацію, формулювати наукові висновки, пропозиції для вдосконалення досліджуваного об'єкта, а також виявляти причинно-наслідкові зв'язки в досліджуваній галузі.

1.5. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Робота має відповідати вимогам логічності, аргументованості, містити глибокий аналіз проблеми, самостійні дослідження і розрахунки, пропозиції для поліпшення діяльності об'єкта, а також елементи наукової новизни. Документ повинен бути належно оформленим, супроводжуватися необхідною документацією та подаватися вчасно на кафедру згідно з навчальним графіком.

1.6. Недопущення до захисту. Кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам за змістом, не містить обґрунтованих пропозицій або необхідних відгуків та рецензій, не допускається до захисту.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Основа виконання кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота для здобувачів спеціальності «Професійна освіта» ґрунтується на глибокому вивченні законодавства України щодо діяльності освітніх закладів, підприємств, організацій, аналізі спеціалізованої вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з досліджуваної теми, а також на проведених власних дослідженнях реального об'єкта.

2.2. Основні етапи підготовки роботи. Підготовка кваліфікаційної роботи включає такі основні етапи:

- ✓ Вибір теми і об'єкта дослідження та затвердження теми.
- ✓ Формування завдання для роботи та складання календарного плану.
- ✓ Опрацювання літературних джерел і формування плану дослідження.
- ✓ Визначення комплексу педагогічних умов та освітніх заходів для теми дослідження.
- ✓ Обробка зібраних даних з використанням комп'ютерних технологій.
- ✓ Підготовка первинного тексту і подання його науковому керівникові.
- ✓ Усунення недоліків, підготовка остаточної версії роботи та її оформлення.
- ✓ Ознайомлення роботи з керівництвом об'єкта дослідження та отримання відгуку.
- ✓ Подання роботи на кафедру.
- ✓ Зовнішнє рецензування роботи.
- ✓ Захист роботи на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

2.3. Умови допуску до виконання роботи. До виконання кваліфікаційної роботи допускаються студенти спеціальності «Професійна освіта», які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили науково-педагогічну та виробничу практики і захистили звіти за ними.

2.4. Призначення наукового керівника. Кожному здобувачу кафедра призначає наукового керівника, який надає науково-методичну підтримку у процесі підготовки роботи. Науковий керівник проводить індивідуальні консультації, допомагає скласти план роботи, надає завдання на практику, контролює дотримання графіка виконання, рецензує роботу та допомагає підготуватися до захисту. Керівниками призначаються викладачі і науковці кафедри, які мають відповідні наукові ступені, звання та фах.

2.5. Розподіл робіт з урахуванням наукових інтересів. Розподіл тем дипломних робіт здійснюється з урахуванням попереднього наукового керівництва студентськими дослідженнями, а також на основі наукових

інтересів, проявлених студентом спеціальності «Професійна освіта» під час навчання.

2.6. Вибір теми та організація роботи для здобувачів спеціальності «Професійна освіта». Вибір актуальної теми для кваліфікаційної роботи.

Тема кваліфікаційної роботи має бути однією з актуальних проблем, що відповідає завданням і навичкам, визначеним варіативною частиною освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра зі спеціальності «Професійна освіта» або програмою підготовки. Теми розробляються кафедрою згідно з вимогами навчальної програми, що включає вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін, та переглядаються щорічно.

2.7. Право на вибір теми. Студент може самостійно обрати тему кваліфікаційної роботи з переліку, затвердженого кафедрою. Також теми можуть бути пов'язані з актуальними замовленнями державних установ, підприємств чи приватних компаній, що мають договори з університетом про співпрацю. При погодженні з науковим керівником здобувач може запропонувати власну тему, якщо обґрунтує її доцільність (виходячи з попередніх досліджень, актуальності для місця роботи чи доступності потрібної інформації).

2.8. Подання заяви і затвердження теми. Здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій зазначає тему і повну назву об'єкта дослідження. Після остаточного узгодження теми з науковим керівником усі теми дипломних робіт та об'єкти дослідження обговорюються і затверджуються на кафедрі. Перелік студентів, їх наукових керівників та тем дипломних робіт затверджується наказом університету. Будь-які зміни (у темі, об'єкті дослідження тощо) обґрунтовуються у письмовій формі, погоджуються з науковим керівником та відображаються у наказі.

2.9. Проходження практики та підготовка до дослідження. Об'єкт дослідження може служити базою для проходження практик. На початку практики оформлюється завдання, в якому вказуються дані студента, тема і план роботи, мета і завдання, графік виконання та кінцевий термін подачі

роботи на кафедрі. Завдання, підписане керівником і студентом, затверджене завідувачем кафедри, розміщується у роботі після титульної сторінки.

2.10. Контроль за виконанням роботи. Недотримання здобувачем графіка виконання фіксується науковим керівником, який інформує про це завідувача кафедри.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Термін підготовки кваліфікаційної роботи. Процес підготовки кваліфікаційної роботи триває щонайменше 10 тижнів, що відповідає 12 кредитам ЄКТС.

3.2. Дотримання графіка виконання роботи. Студент зобов'язаний виконувати роботу згідно з затвердженим календарним планом і завданням. У разі відставання від графіка, здобувач має пояснити причини своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

3.3. Консультації з науковим керівником. На період підготовки дипломної роботи кафедра складає графік консультацій для забезпечення регулярної взаємодії студента з керівником і вибору методології дослідження, контролю виконання вимог щодо змісту та оформлення, виправлення тощо. Дотримання рекомендацій керівника допомагає своєчасно завершити роботу і підготуватися до успішного захисту.

3.4. Проміжне подання роботи на перевірку. Студент має здавати частини роботи для перевірки за встановленими етапами, а до кінцевого терміну – подати завершену роботу на рецензію керівнику.

3.5. Рецензування і допуск до захисту. У разі отримання позитивної рецензії та відгуку від підприємства – об'єкта дослідження – про достовірність використаних даних, робота реєструється на кафедрі і передається завідувачу кафедри для допуску здобувача до захисту перед Екзаменаційною комісією.

3.6. Процедури допуску до рецензування. Після завершення допускових процедур кваліфікаційна робота передається декану для оформлення зовнішньої рецензії.

4. ЗМІСТ І ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Дипломна робота повинна мати обсяг 2,5–3,5 авторських аркушів, (60–75 сторінок). До загального обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел, додатки, таблиці та рисунки, що повністю займають площу сторінки. Допускається відхилення в межах 10 %.

4.2. Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою і відбивається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Згідно з передбачуваною темою здобувач самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті тощо) й відповідні нормативні документи і складає проєкт плану, що обговорює з керівником.

4.3. План кваліфікаційної роботи має бути складним і містити: вступну частину; три розділи основної частини (теоретичний, дослідницько-аналітичний, проєктно-рекомендаційний), кожен з яких має містити не менш як три параграфи; висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки.

Орієнтовні варіанти планів дипломних робіт мають бути наведені у додатках до Методичних рекомендацій, розроблених кожною випусковою кафедрою.

4.4. Основній частині роботи передуює анотація державною та англійською мовами (додаток Ж).

4.5. Головним завданням вступної частини (**вступу**) є обґрунтування актуальності і практичної значущості обраної теми кваліфікаційної роботи, особливостей постановки і вирішення питань щодо конкретних умов дослідження. Крім того, у цій частині роботи слід чітко визначити мету й завдання роботи (спираючись на план), об'єкт, предмет, методи та інформаційну основу дослідження, висвітити новизну та практичне значення отриманих результатів, навести дані щодо їх апробації.

Мета й завдання роботи мають бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Не слід формулювати мету як

«Дослідження...», «Вивчення...», оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не саму мету.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та є обраним для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи, указану на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Перелік використаних методів дослідження необхідно подати не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер, містити власні висновки та рекомендації з предмета дослідження.

Обґрунтування практичної значущості повинно вміщувати результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, установ, організацій.

Апробація результатів роботи. Вказується, на яких конференціях оприлюднено результати досліджень, викладені в дипломній роботі.

Публікації. Вказують, у скількох збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференції, опубліковані результати дипломного дослідження.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

4.6. Перший розділ, **теоретичний**, містить три параграфи. Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності суб'єктів. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури

(зокрема іноземної) розкриваються підходи різних авторів до розв'язання проблеми, показується, у чому полягає схожість, а в чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

У цьому розділі подається оцінка чинних законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25 % від загального обсягу кваліфікаційної роботи.

4.7. Другий розділ, дослідницько-аналітичний, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного, третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

Цей розділ включає опис, характеристику сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження, діагностування діяльності суб'єктів професійної освіти, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу та залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, що дозволяють визначити сутність процесів, які спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції розвитку, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Аналіз проблеми має здійснюватися з урахуванням чинників позитивної та негативної дій.

Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами,

наведеними в додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Для написання **другого розділу** здобувач має зібрати фактичні дані під час виробничої та науково-педагогічної практики.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких провадиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

З метою підтримки набутих навичок роботи на ЕОМ і умінь з алгоритмізації та складання програм кожен студент під час підготовки кваліфікаційної роботи повинен використовувати комп'ютер.

Не можна обмежитися використанням стандартної програми для аналізу динаміки основних показників під час стислої характеристики об'єкта дослідження або використати тільки програму-редактор для друку та оформлення тексту й ілюстрацій. Під час опису цього етапу роботи слід зазначити:

- поставлене завдання;
- програму, за якою вона буде вирішуватися;
- базу даних (бажано у додатку навести реальні документи, що є джерелами первинної інформації);
- формули розрахунку;
- блок-схему алгоритму розв'язання задачі;
- результат – у формі підсумкової таблиці, діаграм, графіків тощо;
- аналітичний опис результату.

Обсяг другого розділу – у межах 30–35 % загального обсягу кваліфікаційної роботи.

4.8. Завданням третього розділу, **проектно-рекомендаційного**, є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей розвитку та суб'єктів професійної освіти на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, викладених у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження.

Детальні пропозиції щодо вдосконалення суб'єктів професійної освіти

мають відповідати напряму дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, проведений у другому розділі, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем і недоліків. Запропоновані вдосконалення та новації мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції здобувача щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності і практичної втіленості. У розрахунках для обґрунтування пропозицій є можливим використання ЕОМ.

Обсяг третього розділу може становити до 30% від загального обсягу кваліфікаційної роботи.

4.9. Висновки та пропозиції, що містяться в окремому розділі кваліфікаційної роботи, є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Саме тут коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, що містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінку результатів дослідження з погляду їх відповідності меті кваліфікаційної роботи та поставленим у вступі завданням; також окреслюють елементи наукової новизни, пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напряму діяльності суб'єктів професійної освіти, які було детально обґрунтовано у третьому розділі. У висновках не можна подавати пропозиції, які не було розглянуто у третьому розділі.

Обсяг висновків та пропозицій не повинен перевищувати 3 сторінки.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

5.1. ОСНОВНА ЧАСТИНА

5.1.1. Матеріал кваліфікаційної роботи слід подати у такій послідовності:

- титульна сторінка (додаток Б);
- бланк завдання (додаток А);
- анотації (додаток Ж);
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- зміст;

- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел (від 60 і більше джерел) (**Додаток В**);
- додатки (у разі потреби).

Завершену й оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на останній сторінці.

5.1.2. Мова кваліфікаційної роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

5.1.3. Робота має бути написана розбірливим почерком або надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210x297 мм). У разі використання комп'ютерного набору тексту – 14-й кегль, 1,5 інтервалу, шрифт – Times New Roman.

5.1.4. Текст кваліфікаційної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Вписувати у друкований текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначення можна чорнилом, тушшю, пастою лише чорного кольору. При цьому щільність уписаного тексту має бути наближеною до щільності основного тексту. Роздруковані на ЕОМ програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок роботи і розміщуватися, як правило, у додатках.

5.1.5. Титульна сторінка містить найменування закладу вищої освіти, прізвище, ім'я та по батькові й інші відомості про автора, тему кваліфікаційної роботи з посиланням на об'єкт дослідження, прізвища наукового керівника; місто і рік (**додаток Б**).

5.1.6. Здобувачі пишуть *реферат кваліфікаційної роботи*, що містить загальну характеристику цієї роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках) і стислий виклад основного змісту,

висновки та анотації.

В анотації, обсяг якої становить до 800 знаків, зазначаються прізвище та ініціали студента, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст і результати дослідження. *Ключові слова* (слова специфічної термінології за темою, що найчастіше зустрічаються у дипломній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів розміщується на окремому аркуші разом з ключовими словами (**додаток Ж**).

5.1.7. Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів роботи. Зміст має включати всі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

5.1.8. У вступі кваліфікаційної роботи зазначається проблема, що потребує вирішення, і ступінь її дослідження; обґрунтовується актуальність обраної теми, мета і завдання; сформулюються об'єкт і предмет дослідження, елементи наукової новизни, практична значущість, методи наукових досліджень, апробація результатів на підприємствах, організаціях, установах (у разі наявності) й на суб'єктах професійної освіти.

5.1.9. Текст основної частини роботи поділяється на розділи і параграфи згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання магістерської роботи.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**», «**ДОДАТКИ**» пишуться або друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів пишуться або друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і текстом має дорівнювати 3–4 інтервалам основного тексту.

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи слід починати з нової сторінки.

5.2. НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульна сторінка, що включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться. Нумерація без крапки після неї проставляється у правому верхньому куті подальших сторінок.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ та ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ як розділи не нумерують. Номер розділу ставиться після слів «**РОЗДІЛ**». Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, «1.1» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

5.3. ІЛЮСТРАЦІЇ

5.3.1. Ілюструють дипломні роботи на основі певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути випадкових ілюстрацій, пов'язаних із другорядними деталями тексту, а також запобігти невиправданним пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

5.3.2. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

5.3.3. Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету (позначається скороченим словом «Рис.»);
- порядковий номер ілюстрації, що вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, що виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

5.3.4. Основними видами ілюстративного матеріалу в магістерській роботі

є: креслення, технічний рисунок, схема, діаграма, графік. Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, у яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві необхідно вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

5.4. ТАБЛИЦІ

5.4.1. Цифровий матеріал, як правило, має оформлюватися у вигляді таблиць. Приклад побудови таблиці:

Таблиця 1.1

Назва таблиці					
Головка					

Боковик
Графи (колонки)

5.4.2. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею та друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці чи в них обох, а не у графах; логічний предикат, або присудок, таблиці (тобто дані, якими характеризується підмет) – у графах, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка – у боковику цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці мусить бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф,

одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Боковик, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У графах повторювані елементи, що стосуються всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою від 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

5.4.3. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку.

5.4.4. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, у другому – боковик.

Якщо текст, що повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі – лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, що повторюються, не можна. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

5.5. ФОРМУЛИ

5.5.1. Під час використання формул необхідно дотримуватися певних правил.

Найбільші, а також довгі та громіздкі формули, що мають у складі знаки додавання, множення, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують у рядки тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

5.5.2. Рівняння і формули повинні бути відокремлені від тексту. Вище і нижче від кожної формули залишають інтервал, що становить не менше одного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його ставлять після знаку рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (x).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання далі в тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

5.5.3. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, що не вміщується у рядку з формулою, переставляють у наступний нижче від формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то її номер записують ззовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться всередині групи формул і спрямоване в бік номера.

5.5.4. Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула

входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених такими правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього потребує побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, які йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять усередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

5.6. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

5.6.1. Під час написання кваліфікаційної роботи здобувач повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена магістерська робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, якщо наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

5.6.2. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел із великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела, на яке є посилання в роботі.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними

дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...».

Коли в тексті кваліфікаційної роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

5.6.3. Посилання на формули кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером формули в круглих дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці кваліфікаційної роботи необхідно посилатися в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

5.6.4. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, у середині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні послання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

5.7. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5.7.1. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, що містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

5.7.2. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв тощо. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

5.7.3. Джерела можна розміщувати одним з таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дисертацій), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

5.7.4. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.

Цей стандарт є регламентуючим документом для оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Він установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання й розміщення в документах. Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих

документах незалежно від носія інформації. «Список використаної літератури» (як частини довідкового апарату) наводять у формі бібліографічного запису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

Згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (zareєстровано в Мін'юсті 3 лютого 2017 р. № 155/30023) МОН України спростило вимоги до оформлення списку використаних джерел. Зокрема, на вибір можна використовувати Національний стандарт України

«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» або один із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, які є загальнозживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт. (Додаток О).

5.8. ДОДАТКИ

5.8.1. Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

5.8.2. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої літери, симетрично щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ...» і велика літера, що позначає додаток.

5.8.3. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б. Один додаток позначається як Додаток А (без знаку №).

5.8.4. Під час оформлення додатків окремо на аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

5.8.5. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, що нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі

перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

5.8.6. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А. 1) – перша формула додатка А.

6. РЕЦЕНЗУВАННЯ, ЗАХИСТ І ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЗАХОДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. На завершену дипломну роботу керівник дає стислий відгук (**Додаток Л**), у якій оцінює як якість виконання самої роботи, так і якість праці здобувача над нею та робить висновок про можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту на засіданні ЕК.

6.2. Зброшурований у твердій палітурці рукопис заведеної кваліфікаційної роботи, за наявності позитивної характеристики роботи у письмовому відгуку наукового керівника, здобувач подає завідувачу кафедри, який приймає рішення щодо дозволу до захисту й оформлює його (**Додаток Г**).

Згідно зі ст. 42 Закону України «Про освіту», присвяченій академічній доброчесності та Рішенням вченої ради Державного біотехнологічного університету «Положення про організацію і порядок перевірки на наявність текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти» (протокол № 2 від 25 жовтня 2024 р.):

– текст і результати дипломних робіт має бути перевірені на наявність у них наукових результатів, отриманих іншими авторами та/ або відтворення опублікованих текстів, графічної інформації або інших інтелектуальних продуктів інших авторів без відповідних посилань;

– дипломні роботи здобувачів вищої освіти для забезпечення внутрішньої перевірки на плагіат за два тижні до захисту мають бути надані в електронному вигляді відповідальній особі в деканат факультету для подальшого їх розміщення в архіві кваліфікаційних робіт;

– керівник кваліфікаційної роботи у своєму відгуку повинен зазначати інформацію про відсутність плагіату в роботі;

– у випадку виявлення академічного плагіату у дипломних роботах здобувачів вищої освіти до захисту – робота направляється на доопрацювання; під час захисту (розгляду екзаменаційною комісією) – робота знімається із захисту з наданням права повторної атестації у встановлений чинним законодавством термін.

Порядок здійснення заходів з перевірки на наявність текстових запозичень у кваліфікаційних роботах на здобуття ступеня «магістра».

Текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи разом із заявою (**Додаток Н**) подається здобувачем вищої освіти науковому керівнику в електронному вигляді.

Відповідальна особа від Бібліотеки створює профіль науковому керівнику (далі – Керівник) в Системі та відкриває відповідну папку для доступу наукового керівника.

Керівник завантажує роботу до Системи.

Відповідальна особа здійснює процес перевірки роботи у Системі, що генерує звіт подібності, та надає доступ науковому керівнику до звіту подібності протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи.

Роздрукована частина звіту подібності, яка засвідчує відсоток текстових запозичень (збігів/ ідентичності/ схожості), завірена підписом відповідальної особи за перевірку робіт на плагіат, додається до кваліфікаційної роботи.

Керівник здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням звіту подібності, робить висновок про оригінальність роботи і включає його у відгук. Повну копію звіту подібності здобувач вищої освіти може отримати на кафедрі за письмовим запитом.

Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки керівника результатів щодо наявності плагіату в роботі.

Якщо робота допускається до захисту, то здійснення заходів із перевірки

на академічний плагіат вважається завершеним.

У випадку незгоди з висновком про оригінальність роботи автор має право подати апеляцію, що буде розглянута у встановленому порядку Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

Для магістерських кваліфікаційних робіт за результатами перевірки текст кваліфікаційної роботи може мати такий типовий рівень оригінальності:

- «допустимий», якщо показник оригінальності становить 70-100% – кваліфікаційна робота допускається до захисту;
- «низький», якщо показник оригінальності становить 40-69% – студенту потрібно перевірити та виправити посилання, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки на плагіат;
- «незадовільний», якщо показник оригінальності становить менше 40% – робота відхиляється без права подальшого розгляду відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій Державного біотехнологічного університету».

6.3. Робота реєструється на кафедрі і передається декану факультету для прийняття остаточного рішення про її допущення до рецензування.

6.4. *Зовнішніми* рецензентами можуть бути провідні спеціалісти, які працюють у наукових установах, викладачі інших закладів освіти.

Рецензія подається в довільній формі і має містити такі складові:

- висновки щодо актуальності обраної теми, практичної значущості виконаної роботи;
- характеристику повноти завдання щодо розкриття теми магістерської роботи, відповідності змісту роботи завданням;
- висновки щодо використання в роботі сучасних методів дослідження, методичних підходів до вдосконалення діяльності підприємства згідно з напрямком теми кваліфікаційної роботи, елементів наукової новизни;
- оцінку конкретних пропозицій, рекомендацій щодо вдосконалення управління певними аспектами діяльності, підвищення його ефективності;
- оцінку загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення,

стиль і грамотність викладення тощо);

- інші питання на розсуд рецензента;

- висновок рецензента про відповідність якості виконаної кваліфікаційної роботи вимогам до таких робіт, про можливість допущення її до захисту і, за бажанням, можуть бути вказані зауваження (недоліки) та висловлена думка про оцінку роботи з використанням: **Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «Д», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ЗВО (за 100-бальною шкалою).**

Рецензент має підписатися із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, яку займає, і завірити підпис (**Додаток М**). Для підготовки здобувача до пояснень у зв'язку з можливими зауваженнями рецензента йому надається можливість ознайомитися з рецензією до захисту роботи на засіданні ЕК. Рецензія додається разом з іншими супровідними документами.

6.5. Завершальною процедурою допущення кваліфікаційної роботи до захисту є розгляд перерахованих супровідних матеріалів завідувачем кафедри. Допуск до захисту здійснюється шляхом відповідного запису завідувача кафедри у висновку кафедри про дипломну роботу. Якщо завідувач кафедри вважає за неможливе допустити дипломну роботу до захисту через її незадовільну якість, це питання має бути заслухано на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Обговорення оформляється протоколом і подається на затвердження, (послідовно) декану факультету і ректору університету.

6.6. Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, графік роботи якої затверджує ректор університету.

6.7. На засідання ЕК до початку захисту подаються такі документи:

- витяг з наказу ректора про затвердження персонального складу цієї комісії;

- список здобувачів академічної групи, допущених до захисту дипломних

робіт (проектів) за підписом декана факультету;

- довідка (подання) від деканату про виконання здобувачем навчального плану та про одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін, навчальних та виробничих практик (**Додаток Д**);

- дипломна робота здобувача;

- письмовий відгук керівника кваліфікаційної роботи;

- зовнішня рецензія на дипломну роботу;

- інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної кваліфікаційної роботи (довідки про впровадження пропозицій здобувача у практичну діяльність суб'єктів професійної освіти, видані статті (тези) здобувача за темою кваліфікаційної роботи тощо (**Додаток К**).

6.8. Під час підготовки до захисту здобувач має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стисло доповідь на основі кваліфікаційної роботи і підготовлені ілюстративні матеріали (7–10 сторінок з найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у вигляді плакатів або у вигляді ксерокопійованого роздаткового матеріалу, а також презентації, макети, рекламні проспекти тощо) (**Додаток Е**).

6.9. Обсяг тексту доповіді має відповідати 10–12 хв виступу. Доповідь повинна відобразити: обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, основні результати аналізу матеріалів суб'єктів професійної освіти і творчі розробки автора, акцентувати елементи наукової новизни. Особливе місце слід відвести обґрунтованим пропозиціям і рекомендаціям та оцінці їх ефективності. Перед захистом здобувачеві слід ретельно прочитати рецензії, особливу увагу звернути на висловлені рецензентами зауваження і по можливості усунути зазначені недоліки або дати аргументовану відповідь у доповіді. Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь здобувача і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, що підлягають захисту.

6.10. Процедура захисту протоколюється секретарем комісії. Здобувач стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, дає оцінку отриманим результатам, ілюструючи доповідь посиланням на наочні матеріали.

Після доповіді здобувача голова ЕК (член комісії) зачитує рецензію на дипломну роботу і здобувач має змогу відповісти на всі зауваження рецензента. Під час захисту кваліфікаційної роботи члени ЕК, присутні на захисті викладачі, спеціалісти можуть задавати здобувачеві запитання щодо змісту роботи. Відповіді здобувача мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Після відповіді здобувача на запитання оголошується відзив наукового керівника виконаної кваліфікаційної роботи.

6.11. Оцінювання рівня якості підготовки здобувача здійснюється членами ЕК на основі принципів: об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу з урахуванням набутої системи універсальних і спеціальних професійних компетенцій за складовими: освітології, адміністрування, керування колективом, стратегічного управління, маркетинговою та інноваційною діяльністю, управління логістичними процесами в структурних підрозділах, на середньому та вищому рівнях суб'єктів професійної освіти, науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.

6.12. Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи, проводити власні дослідження; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з інформаційними джерелами ініціювати й обґрунтовувати інноваційні підходи до вирішення досліджуваної проблеми.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи загалом;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Дипломна робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні

бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж *«задовільно»*.

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані суб'єктів професійної освіти, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на *«добре»*.

Робота, в якій зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні дослідження, розрахунки і на їх основі аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а результати наукового дослідження опубліковані в наукових фахових виданнях та/ або матеріалах наукових конференцій, мають практичне значення і рекомендовані до впровадження, може бути оцінена на *«відмінно»*.

6.13. Рівень якості підготовки здобувача визначається за комплексною системою: поєднання Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «Д», «FX», «F») з національною (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та системою ЗВО (за 100-бальною шкалою).

6.14. За результатами захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, рецензентів, зміст доповіді, відповіді на запитання), про присвоєння випускнику кваліфікації «Магістр (з відповідної спеціальності)» і про видачу йому диплома державного зразка.

Засідання ЕК оформлюється протоколом, до якого вноситься оцінка за захист, записуються запитання членів ЕК і присутніх на захисті, особисті думки членів ЕК, зазначається одержаний освітній рівень, а також назва державного документа про освіту (диплом), що видається випускникові ЗВО. Протокол підписують голова і члени ЕК, які брали участь у засіданні.

6.15. Екзаменаційна комісія після завершення роботи складає звіт, у якому відображаються: основні кількісні показники щодо рівня і якості успішності за проведеним захистом; характеристики виконаних дипломних робіт щодо можливості впровадження конкретних пропозицій у практику діючих підприємств (організацій), щодо рівня застосування сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій в аналітичних дослідженнях тощо.

6.16. Здобувач, який отримав на захисті кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку, має бути відрахованим із ЗВО, і в цьому випадку йому видається академічна довідка встановленого зразка. За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту кваліфікаційної роботи протягом наступних трьох років. Повторно дипломна робота виконується за наявності заяви здобувача про допуск до захисту, дозволу ректора і рішення випускової кафедри про затвердження теми й об'єкта дослідження, призначення наукового керівника. На вимогу кафедри тему кваліфікаційної роботи може бути змінено або в межах тієї ж теми здобувач може суттєво оновити і доповнити матеріали роботи.

Якщо захист кваліфікаційної роботи не відбувся з поважних причин, про що здобувач має подати відповідні документи до ЕК, ректор ЗВО може подовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захисту дипломних робіт, але не більше як на один рік.

Незалежно від причин повторний захист дипломних робіт у той же рік категорично забороняється.

7. ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Орієнтовні теми

Порівняльний аналіз досягнень системи вищої освіти провідних країн світу (за вибором здобувача)

Організація фасилітаційного навчання здобувачів вищої освіти.

Формування у здобувачів вищої освіти креативного мислення.

Створення навчального контенту гібридного/ змішаного навчання у процесі викладання дисципліни «.....»

Організація формувального і динамічного оцінювання здобувачів у закладах вищої освіти

Формування предметно-методичної компетентності майбутніх педагогів засобами евристичних технологій

Використання методів моніторингових процедур в оцінюванні якості освіти.

Проектування безпечного освітнього середовища закладу вищої освіти

Формування готовності майбутніх викладачів до розроблення індивідуальної траєкторії розвитку учнів вищої профільної школи.

Засоби формування іміджу закладу освіти

Формування готовності здобувачів вищої освіти до реалізації освітніх стартапів.

Формування дослідницької доброчесності у здобувачів вищої освіти

Проектування компенсаційного пакету у системі мотивації педагогічних працівників

Формування навичок soft skills майбутніх викладачів у процесі навчання педагогічних дисциплін

Педагогічний потенціал нетворкінгу у формуванні фахових компетентностей викладачів

Педагогічні основи створення Е-образу педагога

Способи організації навчання через дослідження здобувачів вищої (фахової передвищої, професійної, професійно-технічної) освіти (за вибором)

Творення середовища когнітивного спілкування в системі «здобувач-здобувач»

Педагогічні умови забезпечення колаборації закладів освіти і професійних спільнот.

Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх викладачів у процесі викладання педагогічних дисциплін.

Сторітеллінг і візуалізація як засоби активізації уваги здобувачів

вищої освіти

Сучасні тенденції лідерства для підготовки майбутніх педагогів

Лідерство – невід’ємна складова soft skills у формуванні конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти

Методи формування гнучких навичок Soft Skills у майбутніх викладачів у процесі вивчення дисциплін вільного вибору.

Комунікативна компетентність як складова професійної майстерності викладача

Розвиток soft skills здобувачів вищої освіти засобами інноваційних технологій.

Становлення й розвиток вищої педагогічної освіти на Слобожанщині

Педагогічна профілактика булінгу у середовищі закладу освіти

Командотворення в науково-педагогічній діяльності викладача ЗВО

Цифрові сервіси в організації освітнього процесу закладів освіти різного рівня

Науковий, методичний супровід продуктивної педагогічної діяльності

Порівняльний аналіз досягнень систем вищої освіти країн Західної Європи та України

Формування професійного статусу викладача ЗВО

Розвиток вищої аграрної освіти на Харківщині

Порівняльний аналіз організації неформальної освіти в провідних країнах світу та України

Формування мотивації здобувачів вищої педагогічної освіти до професійного зростання

Педагогічні умови формування професійної толерантності майбутніх викладачів закладів вищої освіти

Освіта дорослих у провідних країнах світу

Педагогічні погляди учених-природодослідників України

Використання дистанційних технологій навчання при підготовці викладачів у ЗВО

Використання коучингу у формуванні професійної гнучкості майбутнього педагога

Темперамент здобувачів освіти та його вплив на навчання та виховання.

Активність здобувача освіти як умова її психічного розвитку.

Формування комунікативної компетентності майбутнього педагога професійного навчання

Розвиток емоційного інтелекту майбутніх педагогів професійного

навчання

Формування професійно значущих якостей майбутніх педагогів професійного навчання

Формування готовності до педагогічного партнерства майбутніх педагогів професійного навчання

Формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності

Використання цифрових освітніх ресурсів у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Використання аудіовізуальних засобів навчання у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Розвиток самоосвітньої компетентності майбутніх педагогів професійного навчання

Методичні засади підготовки майбутніх педагогів професійного навчання засобами цифрових технологій у процесі професійної підготовки.

Методичний супровід діяльності педагога професійного навчання

Розвиток лідерських навичок майбутніх педагогів професійного навчання

Методичні засади застосування дистанційних курсів у професійній підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Формування компетентностей енерго- та ресурсозбереження в АПК у професійній підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Формування підприємницької компетентності майбутніх педагогів професійного навчання

Реалізація міждисциплінарного підходу у професійній підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Методичні засади професійної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в умовах дистанційної освіти.

Методика формування агротехнічних здібностей майбутніх педагогів професійного навчання

Методичні засади використання інтерактивного навчання у фаховій підготовці майбутніх педагогів професійного навчання

Розробка методичного комплексу для проведення практичних занять з дисципліни «.....»

Шляхи вдосконалення агровиробництва та методика розвитку професійних інтересів здобувачів освіти

Методика проведення практичних занять із дисципліни «.....»

Особливості тестового контролю знань здобувачів освіти з

дисципліни «.....» із застосуванням сучасних комп'ютерних тестових систем

Оцінка ефективних агротехнічних та економічних аспектів вирощування та технологій із методикою викладання теми

Аналіз і дослідження сучасних агросистем та вибір технологій їх застосування з методикою викладання теми

Застосування інноваційних-технологій в АПК у процесі фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання

УВАГА!!! Шановні студенти! Ви маєте право запропонувати свою тему кваліфікаційної роботи, що має бути узгоджена з гарантом освітньої програми, завідувачем кафедри та науковим керівником. Пропозиції надсилати на електронну адресу кафедри unesco kafedra@gmail.com за темою «Пропозиція теми кваліфікаційної роботи».

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту, адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20

____ року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

Керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «____» _____ 20__ року

№ _____

2. Строк подання здобувачем роботи _____

3. Вихідні дані до роботи (проєкту) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити) _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та
соціально-гуманітарних дисциплін

Денна (заочна) форма навчання

Дипломна робота

на тему: **«ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ»**

Виконав(ла): здобувач(ка) другого
(магістерського) рівня спеціальності 015
«Професійна освіта» (Теорія і методика
професійної підготовки: аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та
харчові технології)

прізвище та ініціали)

Керівник _____
(прізвище та ініціали)

Харків – 20__ рік

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ**

**Згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з
урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 3. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	1. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 2. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. The mutual fund industry: Competition and investor welfare/ R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 3. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агєєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політичний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с..
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексеєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 3. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 3. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17. 4. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 5. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 6. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс- бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. <i>Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України</i>, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шияев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 3. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ...канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувач _____

Керівник роботи _____

(підпис)

" _____ " _____ 20__ року

Висновок кафедри про дипломну роботу

Дипломна робота розглянута.

Здобувач _____

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту цієї роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____

(назва)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

" _____ " _____ 20__ року

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ***

Направляється здобувач _____ до захисту
кваліфікаційної роботи за спеціальністю

(шифр і назва спеціальності)

на тему: _____
(назва теми)

Дипломна робота і рецензії додаються.

Декан факультету _____
(підпис)

Довідка про успішність

(прізвище та ініціали здобувача)

за період навчання на факультеті менеджменту і економіки з 20__ року до 20__ року повністю виконав(ла) навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно ____ %, добре ____ %, задовільно ____ %;

шкалою ECTS: А ____ %; В ____ %; С ____ %; D ____ %; E ____ %.

Диспетчер факультету _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

* Форма заповнюється деканатом факультету.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

до кваліфікаційної роботи

на тему: «ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ»

здобувача другого (магістерського) рівня факультету менеджменту, адміністрування та права

спеціальності 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Прізвище Ім'я По-батькові

**Науковий керівник:
д. пед. наук, професор ПБ**

Харків – 20__ рік

* На титульній сторінці ілюстративних матеріалів до кваліфікаційної роботи здобувача заочної форми навчання під назвою кафедри в дужках зазначається: (заочна форма навчання).

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота присвячена вдосконаленню освітнього середовища в професійній освіті з метою підвищення якості навчання та підготовки фахівців. В роботі розглядаються основні аспекти створення ефективного освітнього середовища, яке включає сучасні педагогічні технології, цифрові інструменти, інноваційні методи навчання та організаційні стратегії. Автор аналізує вплив фізичного, соціального та цифрового середовищ на процес професійної підготовки, а також пропонує методи адаптації освітніх просторів до потреб сучасних студентів та вимог ринку праці. Важливу роль у роботі відіграють питання інтеграції теоретичних та практичних знань, а також забезпечення доступу до сучасного обладнання та ресурсів для навчання. Результати дослідження дозволяють сформулювати рекомендації щодо оптимізації освітнього середовища в професійній освіті, що сприятиме розвитку критичного мислення, практичних навичок та конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Ключові слова: освітнє середовище, професійна освіта, педагогічні технології, цифрові інструменти, інноваційні методи навчання, адаптація освітнього простору, професійна підготовка, критичне мислення, практичні навички, конкурентоспроможність, інтеграція теорії та практики.

SUMMARY

The thesis focuses on the improvement of the educational environment in vocational education to enhance the quality of learning and the preparation of specialists. The work explores key aspects of creating an effective educational environment, including modern pedagogical technologies, digital tools, innovative teaching methods, and organizational strategies. The author examines the impact of physical, social, and digital environments on the process of vocational training, and proposes methods for adapting educational spaces to meet the needs of contemporary students and labor market requirements. An important part of the work is dedicated to integrating theoretical and practical knowledge, as well as ensuring access to modern equipment and learning resources. The research findings provide recommendations for optimizing the educational environment in vocational education, which will foster the development of critical thinking, practical skills, and the competitiveness of future professionals.

Key words: educational environment, vocational education, pedagogical technologies, digital tools, innovative teaching methods, adaptation of educational space, vocational training, critical thinking, practical skills, competitiveness, integration of theory and practice.

В І Д Г У К

на дипломну роботу

здобувача другого (магістерського) рівня

Факультет менеджменту, адміністрування та права

спеціальності 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної

підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

(прізвище, ім'я по батькові)

Державний біотехнологічний університет на тему:

Загальна характеристика роботи

Позитивні сторони роботи

Рекомендація

Загальний висновок

Керівник

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(посада, вчений ступінь)

(підпис)

(дата)

Примітки:

1. Керівник кваліфікаційної роботи не дає її оцінки.
2. У графі «Рекомендація» керівник роботи висловлює думку щодо того, чи відповідає робота вимогам до дипломних робіт; чи допускається вона до захисту в Екзаменаційній комісії; висловлює бачення щодо подальшого вступу випускника в аспірантуру.
3. У графі «Рекомендація» керівник кваліфікаційної роботи зазначає інформацію про відсутність плагіату в роботі;
4. У графі «Загальний висновок» зазначається, чи заслуговує здобувач присвоєння кваліфікації «магістр з (відповідної спеціальності)».

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу

здобувача другого (магістерського) рівня

Факультет менеджменту, адміністрування та права

спеціальності 015 «Професійна освіта» (Теорія і методика професійної

підготовки: аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

_____ (прізвище, ім'я по батькові)

Державний біотехнологічний університет на тему:

_____ виконану на кафедрі _____ під
керівництвом _____

Загальна характеристика роботи

Позитивні сторони роботи

Недоліки кваліфікаційної роботи

Загальний висновок

Рецензент

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(посада, вчений ступінь)

(підпис)

(дата)

Примітки:

1. Дипломна робота супроводжується рецензією, підписується рецензентом, а також скріплюється печаткою підприємства/ організації (навчального/наукового закладу).

2. Рецензент кваліфікаційної роботи оцінює її за трьома шкалами, 100-бальною та шкалою ECTS, наприклад, «відмінно» (90/A); вказує, чи заслуговує здобувач присвоєння йому кваліфікації «магістр з (відповідної спеціальності)», а також зазначає, чи може його робота бути допущена до захисту в Екзаменаційній комісії.

Завідувачу кафедри _____
студента (ПІБ, факультет, курс, група) _____

ЗАЯВА

З «Положенням про організацію і порядок перевірки на наявність текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти ДБТУ» від 25 жовтня 2024 року ознайомлений (а). Про використання Системи виявлення збігів/ідентичності/схожості в кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти оповіщений (а). Надаю свою згоду на обробку, збереження та оприлюднення університетом моєї роботи в Електронному архіві ДБТУ. Надаю Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, що завантажувалися/завантажуються для перевірки. Системою виявлення збігів/ ідентичності/ схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт. Робота виконана мною самостійно та надається для перевірки університетом на плагіат. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис

Укладачі: Дроздова Ірина Петрівна

Моїсєєва Наталія Іванівна

Пономарьова Марина Сергіївна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІНОЇ РОБОТИ**

Здобувачами другого (магістерського) рівня

денної та заочної форми навчання

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»

**(ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ: АГРАРНЕ
ВИРОБНИЦТВО, ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА
ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ)**

Комп'ютерний набір і верстка М.С. Пономарьова

Підп. до друку _____ 2024 р. Формат 60x841/16. Гарнітура Таймс. Друк офсет.

обсяг: 2,5 ум.-друк. арк.; 2,3 обл.-вид. арк.